

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

AGABUS

“En een van hen, met name Agabus”...

Handelingen 11:28

In de dagen na Pinksteren gaan onze gedachten vaak uit naar de vroege christelijke kerk. Het was een tijd waarin de Koning der kerk heerlijke dingen deed en Zijn Koninkrijk uitbreidde onder jood en heiden. Het was een tijd van veelgodendom en heidendom, een tijd waarin de ene, ware God niet werd gekend. En juist onder die omstandigheden heeft de Heere grote dingen gedaan. Geeft dat geen hoop en reden tot gebed in onze tijd?

De eerste christenen, geleid door de Heilige Geest, hebben dicht bij de belofte van Christus' wederkomst geleefd. Zij beseften dat ze in het laatste der dagen leefden, die immers na de komst van de Heere Jezus waren begonnen en met Zijn wederkomst zouden eindigen! De vervolging die al spoedig hun deel werd, heeft dat besef nog versterkt.

Ook had de Heere gezegd dat de laatste dagen gekenmerkt zouden worden door tekenen, tekenen van Zijn wederkomst, tekenen van het einde der wereld, maar ook tekenen van Zijn toekomstig, eeuwig Koninkrijk. Tekenende die roepstemmen zijn om de Heere te zoeken. Tekenende die ook even zovele vertroostingën waren dat de Heere Zijn belofte van Zijn terugkomst niet was vergeten! De kerk werd door middel van profeten steeds aan deze dingen herinnerd, met de bedoeling hen wakende en biddende te houden. De Heere riep in die tijd dus ook mensen tot het profetenambt. Een van hen was Agabus. Als Paulus en Barnabas in Antiochie verblijven krijgt de gemeente daar bezoek van enige profeten uit Jeruzalem, waaronder Agabus. Tijdens hun verblijf daar wordt de Heilige Geest vaardig over Agabus en gaat hij in de Naam des Heeren aankondigen dat er een grote hongersnood zal aanbreken, welke het gehele romeinse rijk treffen zal. Een herinnering aan de woorden van de Heere Jezus. Agabus was als profeet geroepen niet alleen om dergelijke zaken aan te kondigen, maar ook om er uitleg bij te geven. Het Woord van de Heere heeft uitleg en in die weg ook de toepassing nodig, zodat de hoorders de bedoeling van Gods Woord leren verstaan. Die hongersnood hield een waarschuwing in. De Heere bedoelt door de aardbevingen, oorlogen, ziektes en zo veel dingen meer zondaren te waarschuwen dat de wereld naar een einde gaat en dat we ons daarom moeten benaastigen het Koninkrijk Gods binnen te gaan. Hij bedoelt door al die gebeurtenissen niet alleen zondaren wakker te schudden, maar ook Zijn volk te troosten. Want alles zal schudden, beven, wankelen en eenmaal vergaan, maar het Koninkrijk van God zal blijven bestaan. Die troost had de kerk van Agabus' dagen nodig. Wat was het romeinse rijk machtig en groot. Wat een invloed had het heidendom. Maar het grote romeinse rijk zou door de hand van de Heere worden aangeraakt en Rome zou met al zijn macht de hand van God niet kunnen tegenhouden als Hij de aarde zou bewegen. De kerk van Christus zal door diezelfde machtige hand echter door vele verdrukkingen weliswaar, maar toch ingaan in het eeuwig Koninkrijk! Met andere woorden: de aangekondigde aardbeving zou de macht van de Heere en de

machteloosheid van de vijanden van Gods kerk laten zien. Dat het van onszelf uit moeilijk is bij deze dingen te leven en dat de Heere het ons moet schenken, bewijst het vervolg van de geschiedenis. Want enige tijd later komen we de profeet Agabus opnieuw tegen, maar dan in Caesarea. Dan is Paulus op weg van het zendingsveld naar Jeruzalem. Het is hem onderweg al verschillende malen duidelijk gemaakt dat Paulus in Jeruzalem verdrukking te wachten staat. Eenmaal in Caesarea komt ook Agabus hem vertellen wat Paulus in Jeruzalem zal overkomen, Hand. 21:10. Niet alleen verdrukking, iets wat de apostel al vaak op vele plaatsen had ondervonden trouwens, maar ook dat Paulus zou worden overgeleverd in de handen der heidenen. En zoals de aangekondigde hongersnood inderdaad gekomen was, zo zou ook dit zeker gebeuren. Agabus sprak door de Heilige Geest. Dat betekende eenvoudig dat de weg die Paulus zou gaan, een weg zou zijn die de Heere met Paulus zou gaan. Dat heeft de gemeente in Caesarea echter niet begrepen. Ze wilden namelijk Paulus beletten om zijn reis naar Jeruzalem voort te zetten om zo aan het gevaar te ontkomen. Wat een begrijpelijke reactie. Er sprak duidelijk grote liefde voor de apostel Paulus uit. Maar was het ook liefde tot de wil en de zaak van de Heere? Dat was het niet. Want Agabus bedoelde niet Paulus te weerhouden van zijn reis, maar hem bekend te maken wat er gebeuren zou. Hem bekend te maken wat Gods weg met Paulus zou zijn. En daar lag voor Paulus ondanks allerlei narigheid die hij zou ondervinden toch een rijke troost in: de Heere zou met hem zijn en met hem meegaan. Paulus heeft het begrepen en kon de verzoeking om in Caesarea te blijven weerstaan. En zo werd de gemeente ook overtuigd. Ze zeiden niet: Paulus, je moet het zelf weten hoor, we hebben je gewaarschuwd! Maar ze zeiden eerbiedig: de wil des Heeren geschiede! Ook in het persoonlijke en ambtelijke leven van Paulus en zo ook in het leven van allen die tot Christus' gemeente behoren. De macht van Koning Jezus over de vijanden, Die Hij bijvoorbeeld duidelijk liet zien in die grote hongersnood, die ook daadwerkelijk gekomen is onder keizer Claudius, sluit echter lijden en strijd en verdrukking van de Kerk niet uit. Zij moeten door vele verdrukkingen ingaan in Gods Koninkrijk. Ook de christenen zullen natuurlijk geleden hebben onder de hongersnood in de tijd van Claudius. Christenen zouden echter ook smaad en vervolging ondervinden. De macht van de boze. De invloeden van de wereld. Hun verdorven bestaan. Maar toch, en laat het ook tot troost van Zijn kerk vandaag zijn, toch loopt er door die verdrukkingen heen een pad. Een pad naar het eeuwig Koninkrijk van God. De hemel wacht hen. Het dienen van de Heere. En daarop worden al de Zijnen hier en nu voorbereid. Christus' voetstappen drukken betekent ook in Zijn overwinning delen. Niet omkomen met de goddelozen. Zijn wij reeds een burger van dat Koninkrijk?

K. Hoefnagel

Grijs en Gruw

Je vindt het misschien helemaal geen opwekkende titel. En toch kun je je zo voelen. Moedeloos en troosteloos. Dat er geen kleur en geen geur in je leven meer te vinden is. Alles is grijs en grijs. Je hebt geen zin om je bed uit te komen. Je hebt geen kracht om te leven. Het leven lijkt uitzichtloos. Maar bedenk wel: moedeloosheid hoort thuis in het rijtje van ongeloof en twijfel. Kijk maar bij Jakob.

Als Jakob hoort dat Simeon is achtergebleven en dat Benjamin mee naar Egypte moet, breekt hij uit in een jammerklacht. We lezen in vers 36 dat hij zegt: *Al deze dingen zijn tegen mij!* Ruben probeert met een laatste poging Jakob over te halen: *dood twee mijner zonen, zo ik hem tot u niet wederbreng.* Alsof Jakob daarmee gediend zou zijn! En die luistert niet eens naar dit dwaze voorstel en wijst de vraag resoluut af. En hij voegt eraan toe: *zo hem een verderf ontmoete, zo zoudt gij mijn grauwe haren met droefenis ten grave doen nederdalen!*

We kunnen Jakob wel begrijpen toch? Het verdriet kan zo groot zijn en het kruis kan zo zwaar wegen, dat je geen uitzicht meer hebt. Maar hoe begrijpelijk ook, we mogen het gedrag van Jakob niet goedpraten. Want als wij de uitdrukking 'met grauwe haren ten grave' in de Bijbel opzoeken, dan zien we dat dit gebruikt wordt als iemand zonder hoop sterft. Als een kind van God sterft, dan zegt de Bijbel dat hij 'in goede ouderdom' stierf, en dan wordt hij 'verzameld tot zijn vaderen'. Dat soort uitdrukkingen wordt dan gebruikt. Maar als iemand onbekeerd sterft, dan staat er -als teken van de uitzichtloosheid: 'grauwe haren'. Dat wordt bijvoorbeeld gezegd van Simeï, die David vervloekte. *Dat zijn grauwe haar met bloed in het graf daalde.*

Voel je hoe erg het is dat Jakob dit zegt? Door dit te zeggen toont hij zijn ongeloof.

En dat ongeloof laat zich in drie dingen zien. Ten eerste kijkt Jakob niet naar binnen. Hij geeft zijn zoons de schuld. Jullie beroven mij van kinderen! Maar in hoeverre is Jakob zelf niet schuldig

aan al zijn ellende? Door altijd zo duidelijk zijn jongste kinderen voor te trekken? En heeft hij die anderen wel een opvoeding gegeven zoals van een godvrezende vader verwacht mag worden? Waar lezen we dat hij Simeon en Levi echt bestraft heeft voor die moordpartij in Sichem? Zou het Jakob niet passen om te zeggen: *o God, IK heb gedaan wat kwaad was in uw oog!*

Ten tweede kijkt Jakob niet terug. Naar Bethel, toen God hem verscheen en hem die heerlijke beloften gedaan had. En hij denkt ook niet terug aan Pniël, waar hij kon getuigen: *Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest.*

En ten derde kijkt hij ook niet naar Boven. We lezen niet dat hij in gebed gaat en Gods aangezicht zoekt.

En dan kom ik vanuit deze geschiedenis bij jou, die zo'n verdriet hebt. Omdat je moeder er niet meer is. Of omdat je gehandicapt bent. Of omdat je je zo alleen op deze wereld voelt. Je bent moedeloos, en troosteloos. Het is grijs en grijs vanbinnen.

Zul je deze drie dingen niet vergeten? Zul je naar binnen kijken? En terug kijken? En naar Boven kijken? Heb je dan geen reden om jezelf te verwonderen? Dat je er nog mag zijn? Dat God zo goed is voor slechte mensen? Zul je omhoog kijken, ook als de hemel gesloten is? Want: *Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve.*

Doe niet net zoals Jakob. Hij hield vast aan Benjamin. En dat maakte het alleen maar moeilijker. Want nu konden de broers niet terug naar Jozef.

Zo is het nog. Wat gebeurt er als een mens geen zondaar voor God wil worden? Wat gebeurt er als een mens alleen maar gaat zitten klagen? Dan blijf je ook ver van God.

Laat het een les zijn uit de geschiedenis. Zeg niet dat alle dingen tegen je zijn. Want het is juist in deze weg van moeite en verdriet, dat er gezegd mag worden dat dit soort dingen vóór je willen zijn. Want die moeten medewerken ten goede. Die moeten je op de knieën brengen. Die moeten je doen wanhopen aan jezelf en doen hopen op God. Want de Verlosser leeft! Jozef leefde in Egypte. En Christus leeft in de hemel. Roep Hem aan in de dag der benauwdheid en Hij zal er je uithelpen.

M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 42:38
...zo zoudt gij mijn
grauwe haren met
droefenis ten grave
doen nederdalen.

Met verbazing en zelfs meer dan dat werd het verslag van het kinderappel-12 te Noordeloos (13-5) gelezen. De kinderen werd aangeleerd en zij zongen het lied: Jezus en de koop'ren slang. Zie op Mij, hoe Ik hier hang. Kijk omhoog want Ik vergeef. Kijk omhoog en leef. Is dat zo naar de Schriften en welk een beeldvorming van Jezus is de kinderen meegegeven. Jezus en het kruis zijn niet meer. De gekruisigde Jezus is nu de verheerlijkte Jezus. Hij is in de hemel en dat ook als Jezus Christus de Heere om zondaren zalig te maken en Zijn werk, Zijn beleid te verrichten vanuit de hemel.

In artikel 7 van de belijdenis staat kort en zakelijk: het zitten aan Gods rechterhand en Christus' wederkomst. Zondag 19 van de Catechismus gaat naar de Schriften er nader op in. Spreekt de Hemelvaartsdag van Jezus' kroningsdag in de hemel, het rijke gevolg ervan kunnen we lezen in de Heilige Schrift. Gunnen wij Jezus Christus eer en heerlijkheid? Buigen we in verbondenheid aan Hem neer voor Zijn troon? Hij de Vorst der aard, is die hulde waard. Het accent daarvan valt op het zitten aan Gods Rechterhand. De rechterhand heeft bij ons, onder ons, betekenis en wijst op functies. Alhoewel het gebruikmaken ervan ten opzichte van anderen aan slijtage onderhevig is. Als dat bij ouderen al het geval is, wat mag je dan van jongeren verwachten. Zo ook het respect hebben voor de ander, voor de oudere, is aan het wegebben. We moeten terug naar de Bijbel. Wanneer men in het oosten een plaats kreeg aan de rechterhand, dan was dit een ereplaats, 1 Kon. 2:19. Het was normaal dat de zoon ging zitten aan de rechterhand van vader. God de Vader eert Zijn Zoon en geeft Hem een ereplaats. Om het volbrachte werk van de Zoon, maar eerst om het volbrengen van Vaders wil van begin tot het einde en tot de voltooiing ervan, is de Zoon in de hemel werkzaam. Het ging en gaat alles allereerst om Vaders eer en heerlijkheid. Met kracht en overtuiging beled Jezus voor het Sanhedrin: Van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn aan de rechterhand van de kracht Gods (Lukas

Het Apostolicum (30)

22:69). De evangelist Marcus, die bij het gebeuren betrokken was, schrijft: De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in de hemel en is gezeten aan de rechterhand Gods (Marcus 16:19). We komen de werkelijkheid tegen in Hand. 2 en in Rom. 8. Laten we niet vergeten wat in de Hebreeënbrieff staat. Daar wordt een relatie gelegd met Psalm 110. Een vervulling van die profetische Psalm. Jezus nu zit aan Gods rechterhand. Dat zitten van Jezus heeft ons veel te zeggen. Het wijst ons allereerst op Jezus' ingaan in de rust. Hoe rijk veelzeggend is wat beschreven staat in de Hebreeënbrieff. Aan de Zelfofferande volbracht aan het kruis behoeft niets meer toegevoegd te worden. Het is in eeuwigheid volmaakt. Vandaar dat Jezus kon gaan zitten. Aan zitten, voltooiing, kwamen de priesters onder het Oude Verbond niet toe. Het offerwerk, het offeren, riep hen elke dag, 's morgens en 's avonds. Maar het rusten van Jezus, waarvan het zitten spreekt, is geen werkloze rust, maar een werkzame rust. Vandaar dat we in zondag 19 lezen: Christus is opgevaren naar de hemel opdat Hij Zichzelf daar bewijze als het Hoofd van Zijn Christelijke Kerk. Het boek Handelingen wijst overduidelijk op het feit dat Jezus leeft voor Zijn Kerk. Treffend staat er in Handelingen 7: de martelaar Stefanus zag de heerlijkheid Gods en Jezus staande ter rechterhand Gods. De Koning van de Kerk is altijd bezig in volle activiteit. Steeds zijn er de bewijzen dat Jezus het Hoofd van Zijn gemeente is. Openbaringen 1:12-18 zijn toch niet in het vergeetboek terechtgekomen. Wordt er kracht, steun, stimulering uit geput. Het hemelhof is vanouds Zijn troon en woning. Waar Hij bekleedt met eer en macht, Zijn sterke stem verheft met macht en heerst als Sions Koning (Psalm 68:16a). De toevoeging in antwoord 50 mogen we niet overslaan. God de Vader heeft Zijn Zoon Christus Jezus de regering over alle dingen gegeven. Jezus zit niet alleen aan de rechterhand van de Vader, Hij is ook de rechterhand van de Vader. Niets doet de Vader zonder overleg en besluit met Zijn Zoon. We kunnen zeggen: beider wil en besluit wordt uitgewerkt door de Zoon. Wat Jozef deed in Egypte was volledig voor honderd procent de wil van de farao. De macht van Christus is naast een uitvoerende macht een onbeperkte macht. Vandaar Zijn verzekering getuigenis: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde (Matth. 28:18). Alle macht.

Koning Jezus heeft het voor het zeggen in kerk en wereld. Vragen worden gesteld. Opmerkingen worden gemaakt. Er is spot en hoon. Jezus, Regeerder, wat merk je ervan, wat zie je ervan. Zullen we moeten zwijgen gezien de werkelijkheid dichtbij of veraf. We hebben de Bijbel. Wat daar in staat was en is waar. Er staan spreken-de gebeurtenissen in. In het begin van Genesis worden we er al op gewezen. De eerstgeboren mens werd een moordenaar. Hij vermoordde zijn Godvrezende broer Abel. Gen. 4. Maar wat vermeldt het slot van hoofdstuk 4? In de dagen van Seth begon men de Naam des Heeren aan te roepen. Een openlijke, hartelijke daad: aanroepen, uitspreken, belijden, bidden en vereren. Slaat het boek Handelingen op. De eerste die vermoord werd is Stefanus. Een man vol van geloof en van de Heilige Geest (Hand. 6). Hij bezweek onder het stenigen. Zo moest hij sterven. Bepaald door de kerkelijke rechtbank. Hoe de reactie van Paulus was, weten we. Met vermaak zag hij het gebeuren aan. Hij had een welbehagen in de dood van Stefanus. Maar wat is er gebeurd. Hij kreeg een lust in 's Heeren welbehagen. De Heere heeft hem gemaakt tot Zijn dienaar, tot zegen van kerk en wereld. De Godsregering, de Christusregering van toen is er ook nu. We zijn de oorlogsjaren niet vergeten. Veel is er gebeurd. Men kon midden in die jaren horen en lezen: Duitsland wint op alle fronten. De brallende stem van de Führer werd gehoord. Op de puinhopen van Europa bouwen we een nieuw Germanenrijk. God is met ons. Sieg heil! Veel werd ons afgenomen of moest ingeleverd worden. Maar de Heere sprak 'halt'. Je blijft af van Mijn Woord. Je maakt de zondag niet tot een werkdag en de kerkdiensten gaan door. Is het opgemerkt? Kunnen we ervan spreken en hoe? God de Heere regeert. Hij is Israels zege. Langs een wonderlijke weg is west- Nederland en zo geheel ons land bevrijd. Vijf mei 1945. Daarna is het Nazi-regiem in elkaar gestort. De Führer Hitler kreeg geen graf. God de Heere liet hem in zijn bunker in Berlijn vernietigen. Geheel onvindbaar. We weten van het gesloten en open graf. Zie het Evangelie. Waarom en waartoe de Heere regeert. Eeuwig bloeit de gloriekroon op 't hoofd van Davids grote Zoon. Gunnen wij Hem die eer?

M.C. Tanis

*Handelingen 2:14-21 'En Petrus staande met de elve,
verhief zijn stem en sprak tot hen ...'*

Voor sommigen is het Woord een reuk des doods ten dode, voor anderen een reuk des levens ten leven. Er zijn hoorders van het Woord die zalig worden, er zijn er ook die verloren gaan. Predikanten verschillen van elkaar, maar de hoorders ook. De ene predikant heeft meer talenten dan de andere. Het komt er op aan de talenten die de Heere geeft te gebruiken. Maar ook de hoorders verschillen. "Al preekte God van de berg en al preekte Jezus Zelf, de uitwerking was niet in alle toehoorders eender." Niet alle zaad valt in door de Heere wel toebeide aarde. Het is heel erg als hoorders van het Woord spotten met de predikant. Andere hoorders doen dit niet, maar worden bekeerd. Op Pinksteren omtrent drieduizend. De spotters worden ontdekt. Petrus mocht dat doen. Kort geleden was hij nog bang geweest voor een dienstmaagd. Petrus zei dat er geen sprake was van dronkenschap bij hem en bij de andere discipelen. Hij sprak op een zachte en vriendelijke wijze tot de spotters. Petrus en de andere elf waren niet vol zoete wijn. Het was maar een vermoeden van hen die dat beweerden. Het was immers nog maar de derde ure van de dag. Het was dus vroeg in de morgen. Het was het uur van het gebed, dan waren fatsoenlijke mannen niet dronken. Petrus wees hen die aangeslagen waren, op Gods Zoon. Ieder van hen werd in hun eigen taal toegesproken. Het Woord van God werd tot hen gesproken. Er werd vanuit Joël 2 gepreikt. Het werd gezegd: 'In de laatste dagen.' Dat wil zeggen: de tijd na de komst van Christus. Tot die tijd behoort ook de ondergang van Jeruzalem en de laatste dag van de wereld. In de laatste dagen zou God van Zijn Geest uitstorten op alle vlees. De andere Trooster zou komen. De Heilige Geest zou komen als Persoon en met Zijn gaven. De Heilige Geest werd vergeleken met water. De Heere zou Zijn Geest uitstorten over alle vlees. Zonen en dochters zouden profeteren: "opwekken, raad geven, stichten, zingen, bidden en profetieën verklaren." Jongelingen zouden gezichten zien. De ouden zouden dromen dromen. Ook aan knechten en dienstmaagden zou de Heere Zijn Geest geven. Dat alles is nu vervuld. God stortte Zijn Geest uit over allerlei volk dat met name wordt genoemd. Het waren niet alleen Joden, maar het waren mensen uit allerlei volkeren. Er werden verdeelde tongen als van vuur gezien. Dit was nog maar een begin en wat zou er nog komen? Later was Paulus opgetrokken geweest tot in de derde hemel. Het is zo groot in de hemel te zijn dat het een mens niet past dit uit te spreken. Later droomde Paulus van een Macedonisch man die riep: 'Kom over en help ons.' De spotters moest het oordeel gepredikt worden. "Maar niet zo dat er voor hen geen hoop zou zijn. Zeg hun, dat, als ze het met u eens zijn, God hun dan zal vergeven en wij vergeven het u ook van harte en nemen u gewillig in ons gezelschap."

Toepassing: Kent u iemand die u benadeeld heeft, die uw naam belasterd heeft? Hoe moet u zich jegens die persoon gedragen? U moet het verdragen en bidden dat God het vergeven wil. U moet doorgaan met uw werk en u moet u verdedigen. Als Gods eer in het geding is, moet u spreken. Als het om eigen eer gaat, is het beter te zwijgen. U hebt zelf ook weleens iemand benadeeld. "En zo bezoekt God dan onze eigen zonden." Teveel drinken schaadt de gezondheid. Nabal ging erin ten onder. "Hoe menigeen is er in deze stad in gesmoord. Wees niet dronken in sterke drank, waarin overdaad is. Maar in de Heilige Geest. U steelt van uw vrouwen en kinderen. Bij wie is wee, bij wie, och arme? Bij wie wonden zonder oorzaak, dan bij hen die bij de wijn vertoeven?" Spotten met de werking van de Heilige Geest komt heel dicht bij de zonde tegen de Heilige Geest. Noem het werk van de Heilige Geest in een zondaar geen huichelarij. Dan wederstaat u de Heilige Geest. Mogelijk laat u de geest der hel in u werken in tegentelling tot Gods Geest. "Wordt u overtuigd, u weerstaat het. U doet moeite om niet bekeerd te worden. U wilt het geloof niet hebben. Uw beminde zonden wilt u niet verhinderd hebben. Hoe menigeen is er die niet graag zou zien dat de Geest in iemand van zijn gezin werkt. 'Och', zegt hij 'dat de Geest maar uit mijn huis en uit mijn hart mocht blijven. Laat dat gehuil onder de mijnen toch geen plaats hebben, dat gehuil kan ik niet verdragen.' Krijgt iemand van de zijnen het, zij kwellen hen, zij bedroeven hen, al was het hun eigen kind. Zij sluiten hun hart ervoor." Hebben ik en u de Heilige Geest gekregen in Zijn zaligmakende gaven? U hebt de Heilige Geest nodig tot op uw sterfbed toe. Het is alles genade in uw leven. Aan het begin, in het midden van uw jaren en aan het einde. "Als u de Geest hebt, zult u zo graag eens bidden. U zult niet uit of in kunnen gaan, of u moet bidden. Het mag zo goed of slecht zijn als het wil. U krijgt vaak zoveel zaken, dat u niet weet waar het vandaan komt. De Heere zal ook de Geest des oordeels over u uitstorten, zodat u zult krijgen te oordelen over uw staat, over uw gestalte en over uw gronden. Wat er verkeerd in u is en wat er in u verbeterd moet worden. Ja, u zult de Geest der uitbranding hebben. 'Dat wil Ik uit u hebben', zegt de Geest, 'en dat wil Ik in u hebben.' Als de Geest in u is, zal Hij niet rusten voordat Hij u tot de Heere Jezus heeft gebracht. Als u de Geest hebt, zal uw spreken en denken geestelijk zijn. En zal uw laatste dag komen, dan zult u gezichten zien met Paulus in de derde hemel en daar genieten hetgeen met geen mensentong betaamt uitgesproken te worden. Amen."

A. van Heteren

JUBILEUM

Onze kerken bestonden recent 125 jaar. Op de Kerkendag werd daaraan terecht aandacht gegeven. Ook in de Pers. In één en hetzelfde nummer van het RD stonden, het zal ook u opgevallen zijn, twee tegenstrijdige meningen. Over onze kerken en ook over onze stichting. Ik wil daar graag iets over zeggen.

Elk jubileum is een wonder van de Heere en Zijn trouw stemt tot verootmoediging. Dat geldt ook voor onze kerken. Er zijn redenen die veel zorg geven, er zijn ook tekenen die tot dankbaarheid stemmen. Dat mogen we ook zeggen van de Kerkendag en van heel veel dat die dag mocht worden gehoord. Ik was zelf verhinderd vanwege een begrafenis en dus heeft het gehele programma mij niet volledig bereikt, maar het leek een goede dag te zijn. Ik ben ook dankbaar voor de aandacht die, als ik goed geïnformeerd ben, gegeven werd aan enkele jaartallen, namelijk 1834 en 1892.

Nu de Pers. Onze Professor van 't Spijker maakte de opzienbarende opmerking dat de oprichting van "Bewaar het Pand" (BhP) destijds niet nodig was geweest. Daartegenover stelde Ds. Van Heteren op dezelfde pagina dat de noodzaak van onze stichting nog onverkort geldt, een mening die ik gaarne met hem deel.

Dit maakt al weer duidelijk dat er niet alleen over ons kerkelijke leven, maar ook over BhP heel verschillend gedacht wordt. Ik zou de professor zeker niet willen of durven tegenspreken, maar zijn bekendheid met de geschiedenis (nader gepreciseerd in de beide genoemde jaartallen) en ook met Reformatie en Nadere Reformatie zouden toch anders doen vermoeden. Of moet ik zijn opmerking plaatsen in het kader van onbekendheid met het heden?

Los hiervan wil ik graag iets kwijt over ons blad en het bestaan van de bijbehorende stichting.

Dit omdat ik onlangs ook een opmerking hoorde waar ik van schrok. Iemand gaf weer dat sommigen menen dat onze "groep" zich zou profileren als een kerkelijke elitegroepering met een sterk gevoel van eigenwaarde. "Wij hebben gelukkig nog de waarheid". Laat ik het zo maar verwoorden. Dat maakte bij mij wat los. Hoe denken we over het bestaan van ons blad? Als ik mij niet vergis, brokkelt de interesse en de liefde voor BhP gestadig af, zoals dat helaas ook het geval is met veel andere lectuur. Al maak ik tegelijk met dankbaarheid melding van het feit dat de ambtsdragerconferentie van 10 juni in Sliedrecht bijna honderd deelnemers trok. Verblijvend! Maar vanwaar het negatieve beeld over BhP? Ik stel voorop dat de neiging tot Farizeïsme ook ons niet vreemd is. We moeten daar voortdurend alert op zijn. Ik stel met nadruk dat het verval links en rechts, dus ook onder ons, evenzeer een grote bedreiging is. Over de hele breedte van het kerkelijke leven in Nederland moet gesproken worden van een innerlijke verschraling. Dat heeft het Pinksterwonder ons de afgelopen dagen wel duidelijk kunnen maken. We moeten allen de vraag klemmend stellen: Wat moeten we doen, mannen broeders? Dat moet een echte vraag zijn en worden. En toch, ik heb niet de indruk dat mijn medebroeders zelfgenoegzaamheid uitstralen. Wat mij betreft: ik heb dat bij mijn weten nooit bewust gedaan, al rust op mij de taak om te schrijven over de kerkelijke actualiteit. Zeker,

er werd geattendeerd op dreigende gevaren, zoals alle profeten dat ooit gedaan hebben en zoals velen, ook buiten BhP, dat doen. Maar toch altijd zoveel mogelijk met insluiting van onszelf. Wij staan niet buiten of boven dit proces. Er werd daarnaast ook vele malen diepe verbondenheid uitgesproken met ons kerkelijke leven. Mij persoonlijk bereikte nog niet zo lang geleden het gerucht dat ik te veel CG zou zijn. In een zeker opzicht was ik daar wel blij mee. In ieder geval weet ik, zonder verheffing, dat het oorspronkelijke beginsel van onze kerken zuiver ligt. Daar willen we voor staan.

Het bestuur van BhP heeft nooit opgeroepen tot kerkscheuring. De oprichting had juist ten doel om dat te voorkomen. Om zoveel mogelijk broeders samen te binden. Ik maak dit concreet. Er zijn drie lijnen op te merken binnen ons kerkelijk leven. Een eerste groep zie ik in hen die min of meer sterke verbondenheid belijden met de GKV. Ik ga het daar nu niet over hebben. Een tweede "groep", als dat al zo mocht heten, vormt zich rond ons blad. Een derde lijn loopt breed in het centrum van onze kerken. Deze groepering is het meest bepalend voor onze kerken. Wat geboden werd op de kerkendag, kwam vooral voort uit het centrum van onze kerk. Welnu, velen uit onze kring waren daar aanwezig. Wij zonderen ons zeker niet bewust af van dat centrum; samen met hen zouden, als er onverhoopt een te nauwe eenheid ontstaat met de GKV, het centrum en "Panders" in nauwe broederlijke verbondenheid ons kerkelijke leven gewoon kunnen voortzetten. Daar leven onzerzijds geen overwegende bezwaren tegen. Maar worden wij ook geaccepteerd door allen die onze kerken liefhebben? Een boven weergegeven visie op ons blad roept daarover twijfels op. Ik neem waar dat predikanten die te uitgesproken sympathiseren met BhP door veel gemeenten genegeerd worden. Het uitnodigingsbeleid van zeer veel gemeenten, ook van veel evenwichtige kerken, vertoont mijdinggedrag als het gaat over voorgangers uit deze hoek. We zullen ons daarover niet beklagen, maar de vraag rijst waar dit op uit gaat lopen. Er zit voor velen een "luchtje" aan het pand.

Hoe het zij, we moeten allen gaan door goed en kwaad gerucht. We menen te staan voor een eerlijke en een waardige zaak. Worden we daarom bekritiseerd, het zij dan zo. We hebben genoeg te kampen met zelfkritiek. We hebben echter het voornemen om gewoon te blijven wie we zijn. In de maalstroom van veranderingen binnen onze kerken, die we met elkaar niet meer onder controle hebben, willen we leven bij het Bijbelse woord: "Houd wat gij hebt!" En ook wij worstelen met de vraag of wij "het" zelf wel hebben. Laten we daarover met elkaar in gesprek gaan en blijven. Als die vraag ons allen bezig houdt, staan we dicht bij elkaar. In het dal van ootmoed en zelfvernedering, vanuit het gevoelen van Christus, de ander uitnemender achtende dan onszelf.

P. Roos

Laat u met God verzoenen! (10)

Het is enkele dagen vóór Pinksteren, dat ik deze bijdrage schrijf. Pinksteren, het feest ter gedachtenis van het grote heilsfeit dat de Heilige Geest werd gegeven. De Heere Jezus heeft Zijn belofte gestand gedaan. Hij had het toegezegd aan de kring van Zijn discipelen: “De Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren...” [Joh. 14]. Wat zou Gods Geest op aarde komen doen? Opnieuw een woord van de Heere Jezus: “Wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden... Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen!” [Joh. 16].

De Heere Jezus heeft als de Knecht des Heeren het verzoeningswerk verricht. Hij, Die geen zonde gekend of gedaan heeft, Hij is tot zonde gemaakt. Met de prijs van Zijn bloed heeft Hij de verzoening verworven. “Hij heeft”, zo belijdt de kerk der Reformatie met Guido de Bres, “Zichzelf in onze naam voor Zijn Vader gesteld, om Zijn toorn te stillen met volle genoegdoening, zichzelf offerende aan het hout des kruises en vergietende Zijn dierbaar bloed tot reiniging onzer zonden” [NGB, art. 21]. Nu is het ’t werk van de Heilige Geest om deze grote weldaad persoonlijk toe te passen in het leven van zondaren. Want het heilsfeit van de verzoening is één, maar het delen in die verzoening met de heilige God is twee. Niet voor niets dringt de apostel Paulus er bij de Korinthiërs op aan: “Laat u met God verzoenen!” Immers, met een variant op een woord van Luther, Christus kan duizendmaal hebben uitgeroepen “Het is volbracht!”, als mijn verloren leven door Gods Geest niet gebracht wordt tot deze Priester der gerechtigheid, dan is het nog voor eeuwig verloren.

Dat werk van de persoonlijke toe-eigening heeft Gods Geest aan Zichzelf voorbehouden. Het is helemaal Zijn werk. Een eigen bijdrage van de mens

in dit noodzakelijke en gewichtige werk legt geen gewicht in de schaal. Heeft de Heere Jezus dat niet aan Nicodemus duidelijk gemaakt? Hij verbindt de verzoening met God aan het wonder van de wedergeboorte. In het Koninkrijk der hemelen zullen alleen binnenkomen degenen die door de Geest zijn wedergeboren. Die wedergeboorte is een eenzijdig Godswerk. “De wind blaast waarheen hij wil. Gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat. Alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is” [Joh. 3]. In datzelfde verband brengt de Heere Jezus het geloof ter sprake. Zoals ooit Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo zal de Zoon des mensen aan het kruis worden verhoogd. Opdat een ieder die In Hem gelooft, niet zal verloren gaan, maar het eeuwige leven hebbe. Verzoening met de heilige God tegen Wie wij gezondigd hebben, is er door het zaligmakend geloof. Dat geloof, door de Heilige Geest ontstoken in de harten, omhelst Jezus Christus met al Zijn verdiensten en maakt zich Hem en Zijn geestelijke weldaden eigen. “Jezus Christus, ons toerekenende al Zijn verdiensten die Hij voor ons en in onze plaats heeft gedaan, is onze gerechtigheid, genoegzaam tot vrijspreek van onze zonden”, aldus art. 22 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis.

Het zal duidelijk zijn hoe belangrijk deze persoonlijke toepassing is. De gemeente dient hieromtrent duidelijk onderwijs te ontvangen. In welke weg eigent God de Heilige Geest de door Christus verworven weldaden toe in de harten? Hoe zullen we onderscheiden tussen wat waar en wat onwaar is? In de prediking zal dan ook ruim en helder aandacht moeten zijn voor deze zijde van Gods openbaring: de persoonlijke toepassing. De prediking heeft tot taak de grote werken van God te verkondigen. Dat was immers ook wat er gebeurde op de Pinksterdag in Jeruzalem. De grote werken Gods... Dan

kunnen we niet om de werken van God de Vader in schepping en voorzienigheid heen. Dan zal er ruime aandacht zijn voor de prediking van de Christus der Schriften. Maar niet minder zal ook het werk van God de Heilige Geest aandacht moeten ontvangen. Hoe Hij doet leven uit Christus, maar ook hoe Hij leidt tot Christus. Opdat zondaren met God zullen zijn verzoend.

In dit verband moet me iets van het hart. Op de laatste zaterdag van mei jongstleden ontmoetten veel leden van onze kerken elkaar tijdens de Kerkendag op Urk. Eén van de deelthema’s op die dag was: Zegen en zorgen in de CGK. In zijn toespraak aan het begin van de dag vroeg ds. P.D.J. Buijs het zich af: “Staan we nog op hetzelfde fundament? Klinkt er bij ons een prediking waarin onderscheid wordt gemaakt tussen mensen die de Heere kennen en hen die hartvernieuwende genade missen? Als dit niet of onvoldoende gebeurt, verliezen we als CGK ons bestaansrecht.” Tijdens de forumbesprekingen werd hierover met elkaar verder gesproken. Toen ik na afloop van de dag de pastorie van Renswoude weer binnenstapte, lag De Wekker op de mat. In het hart van deze aflevering wordt één van onze gemeenten in beeld gebracht. Uit de mond van een oude broeder is opgetekend: “De prediking is in de loop van de tijd veranderd. Vroeger was het meer kenmerkenprediking en hoe word ik gelovig? Nu is de prediking meer evangelisch van karakter.” Las ik zoiets niet eens eerder? Ja, inderdaad. Het was in De Wekker van 30 augustus 2013. Een geluid uit een andere gemeente. “Het accent in de preek verschoof. Van de vraag: hoe kom ik aan Gods genade? naar: wat doe ik met Gods genade?” Zomaar twee gemeenten. Ik vrees: twee van de vele (?) plaatselijke kerken met een veranderde prediking.

J.M.J. Kieviet

Niet vertwijfelen.

De vorige keer beloofde ik op een andere uitdrukking uit ons doopsformulier terug te komen, namelijk op deze woorden dat, als “wij somtijds uit zwakheid in zonde vallen, wij aan Gods genade niet moeten vertwijfelen”. Graag zou ik in vervolg op het vorige artikel daar iets van willen zeggen.

Niet vertwijfelen betekent niet wanhopen. Daar zou men na bedreven kwaad namelijk toe kunnen komen. Zeker als we opnieuw ons bezwaard voelen in ons geweten en weten dat we tegen de Heere gezondigd hebben.

Al kan er ook sprake zijn van een oppervlakkig zondebesef of een bewustzijn van onze zondigheid, het formulier spreekt hier over een situatie waarin alleen zij terecht kunnen komen die de Heere vrezen. Oppervlakkig schuldbesef is niet gelijk aan het schuldbesef waartoe de Heilige Geest ons leidt. Het eerste brengt ons tot een even oppervlakkig schuld belijden en tevens tot een oppervlakkig geloof in vergeving. En met oppervlakkig bedoel ik dan dat het allemaal nog buiten het hart om kan gaan. Dan blijven we in wezen dezelfde. Ook komt het voor dat mensen bij een gevoel van schuld zichzelf troosten met de gedachte dat de Heere Jezus voor zondaren is gestorven, dus... Maar waar de Heere werkt is het de Heilige Geest Die ons ontdekt aan onze schuld, maar is Hij ook Degene Die ons troost. Zonder die troost is er geen troost. Alleen een waar gelovige kan tot vertwijfeling komen, een naamchristen niet. Waarom is dat zo? Omdat aanvechting en bestrijding bij het ware geloof horen. Hooft dat bijeen? Ja, dat hoort bijeen. Omdat satan op Gods werk afkomt. De grote vijand van God is ook de vijand van Zijn volk. Anderen laat hij op de een of andere manier met rust. In een valse rust ja, dat wel. Zoals de duivel na het heerlijke scheppingswerk op de mens afkwam om hem te verzoeken, zo komt hij nog steeds op die plaats waar de Heere Zijn Kerk bouwt, om er pal naast zijn kapel op te richten. Uit pure haat en vijandschap. O ja, Gods kind heeft meer dan deze ene vijand. Maar nu hebben we het alleen even over de boze, de grote tegenstander van God en de Zijnen.

Met zijn verzoeken heeft hij zelfs het pad van de Heere Jezus gekruist om het Hem moeilijk te maken. Maar dat is zijn val geworden. Christus heeft hem overwonnen. Maar hij heeft tot op heden zijn verlies nog niet erkend, maar gaat door als een briesende leeuw. Het is Maarten Luther die veel over de aanvechtingen van de duivel heeft geschreven. Hij sprak uit ervaring. Voelde de duivel aan dat de Heere door middel van Luther grote dingen tot stand wilde brengen? Hoe het zij: geloof en aanvechting horen bijeen. De duivel verzoekt tot het kwaad en wijst ons daarna op de boosheid van ons leven. Hij bespot ons daarover zoals bij Jozua de hogepriester. Hij probeert Schriftwoorden te verdraaien of te misbruiken, alle met de bedoeling ons van de Heere Jezus af te houden. Hij maakt ons wijs dat we onmogelijk uitverkoren kunnen zijn, en ga zo maar door. En omdat we door onze zonde, waar wij ten volle verantwoordelijk voor zijn, een aanklagend geweten hebben,

zijn Gods kinderen erg gevoelig voor de scherpe en vurige pijlen van de boze. Herkent u het?

Wat is ons doopsformulier pastoraal als het oproept om in dergelijke omstandigheden niet te vertwijfelen. Waaraan niet? Aan ons zelf niet? Aan de dingen die er in ons leven gebeurd zijn niet? Aan ons geloof niet? Ach nee, zo ligt het niet. We moeten aan Gods genade niet vertwijfelen. Niet wanhopen aan God Zelf. Wanhoop maar aan je aard, je gedrag, je bestaan, je onbekeerlijkheid, maar wanhoop nooit aan Gods genade!

We verstaan dit als we in ons leven leren wat genade eigenlijk is. Weet u wat het is? Het bestaat daarin dat God ons zonder enige verdienste aan onze kant aangenomen heeft, omdat Hij ons voor de grondlegging der wereld eveneens uit genade uitverkoren heeft! Daar brengt geen zondeval enige verandering in! En wat moeten we nu op de school van vrije genade leren? Dat we leven uit genade en ook dat we van genade moeten leren leven. Met niets meer en niets minder. Dat wil dus ook zeggen dat ik het voor de volle honderd procent van Gods genade moet hebben, ook al ben ik niet in een zonde gevallen. Ik kan sowieso niet voor God bestaan, zoals ik van nature ben. Ik moet dus van genade leren leven. Zowel bij een gevoel van mijn diepe onwaardigheid, alsook als ik een nabij leven mag kennen. Want mijn natuur blijft verdorven, ook als ik een ogenblik de nabijheid en gunst des Heeren ervaren mag. Daarom zal de Heilige Geest mij leren dat ik voor Hem alleen bestaan kan vanwege vrije genade en het kostbaar bloed van de Zaligmaker. Ben ik dus door omstandigheden in een toestand dat ik ga wanhopen aan Gods genade, een vuur dat door satan wordt opgerakeld, dan wordt ik geroepen toch het oog te slaan op Gods barmhartigheid. Dat echter kan ik niet van mezelf. Maar de Heilige Geest, de Leidsman van Gods volk, is ook de grote Trooster. Hij zal mij uit die vertwijfeling redden en mij opnieuw brengen aan de voet van Gods genadetroon. Maar Hij wil er om gebeden zijn. Ai laat van mij Uw Heilige Geest niet scheiden, Die kan alleen op 't rechte spoor mij leiden. Bestier mijn gang, daar Gij mijn zwakheid ziet. Zo hoef ik mezelf niet te troosten, maar wordt ik getroost. En eens, als het geloof is overgegaan in aanschouwen, kan het ook nooit meer worden aangevochten. Daar ben ik van vlees en wereld af, maar ook van satan. Maar juist dan zal ik het eeuwig uitwonderen: Uit genade zalig geworden. Zonder enige verdienste mijnerzijds. Jammer dat ik er zo weinig van kan zeggen, maar dat is nu eenmaal zo. Een volgende keer meer.

K. Hoefnagel

Het gesprek tussen Christus en Nicodémus(9)

Nicodémus antwoordde en zeide tot Hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een leraar Israëls, en weet gij deze dingen niet? (Johannes 3: 9-10)

Vorige keer hebben we met elkaar wat gelezen in David Dicksons prachtige boek *Therapeutica Sacra*. Ik had u beloofd dat we er nog even op zouden terugblikken. Ik stip slechts de hoofdpunten aan – in de hoop dat ze tot lering zijn voor ons vandaag.

Terugblik

Het eerste opvallende is, dat Dickson eerst spreekt over een werk der wet. Het is naar Dicksons overtuiging onmisbaar, dat een zondaar eerst overtuigd wordt van zijn zonde en schuld. Daarvoor gebruikt de Heilige Geest de Wet. Dat is helemaal in lijn met onze Catechismus waar het eerste stuk het stuk der ellende is. En waar op de vraag 'Waaruit kent gij uw ellende?' het antwoord luidt: 'Uit de Wet Gods'.

Het tweede opvallende is, dat Dickson zondaren geen rust gunt buiten Christus. Het is nodig dat verloren zondaren worden uitgedreven tot de enige Grond der zaligheid. Dickson ziet er niet vanaf om deze dingen in zijn hoofdstuk over de wedergeboorte naar voren te brengen.

Het derde leerzame is, dat Dickson oog heeft voor – wat ik hier met een term die ik graag voor beter geef zou willen aanduiden als – het stapsgewijze in het werk van de Heilige Geest. Hij overtuigt zondaren. Hij brengt hen ertoe dat ze zichzelf schuldig gaan keuren en zichzelf voor God gaan veroordelen. Hij brengt hen ertoe dat ze wanhopen aan al hun eigen mogelijkheden om zichzelf te verlossen. Hij toont hen – zo verloren als ze zijn – een mogelijkheid van zalig worden. Hij lokt hen door de nodigheden van het Evangelie. Hij geeft hen de macht om tot Christus te komen.

Terecht wees één van onze lezers in dit verband op wat Thomas Boston (ook een Schotse schrijver) in de Viervoudige Staat schrijft: 'Eerst grijpt Christus de zondaar door Zijn Geest ... De zondaar

dus gegrepen, grijpt Christus door het geloof aan'.

Het laatste leerzame is, dat Dickson oog heeft voor de soevereiniteit van God, juist ook als het gaat om de weg van de bekering. Niet iedere zondaar die door Gods Geest wordt overtuigd, wordt even spoedig verlost uit de ketenen van de wet.

Noodzaak, mogelijkheid, kenmerken

Na deze terugblik vervolgen we onze overdenking van Johannes 3. De Heere Jezus heeft in Zijn ontmoeting met Nicodémus tot nu toe drie onderwerpen aan de orde gesteld. Allereerst heeft Hij gesproken over de *noodzaak* van de wedergeboorte.

Daarna heeft Hij gesproken over de *mogelijkheid* van de wedergeboorte: Als een zondaar wederom geboren wordt, wordt hij geboren 'uit water en Geest'. En het water van Gods Geest kan het meest dorstige hart verkwikken. Het kan het meest verontreinigde hart reinigen. Het kan het meest dorre en doodse hart vruchtbaar maken.

In de derde plaats is het gegaan over de *kenmerken* van de wedergeboorte. Als de Heilige Geest een mens wederbaart, werkt Hij als de wind. Krachtig en onwederstandelijk. Vrijmachtig. Verborgen – in het binnenste van het hart. En toch wordt Zijn werk ook zichtbaar in de vruchten.

Hoe kunnen...?

Als de Heere Jezus zo gesproken heeft, blijft Nicodémus vol onbegrip. We horen hem in vers 9 zeggen: 'Hoe kunnen deze dingen geschieden?'

Opnieuw begint zijn vraag met het woord 'hoe'. Eerder al – in vers 4 – had hij gevraagd: 'Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan en geboren worden?' Hoe kan het? Hoe

is het mogelijk? En na het onderwijs dat de Heere Jezus gegeven heeft, is Zijn vraag opnieuw: Hoe is dit mogelijk?

Bestraffende woorden

Als de Heere Jezus op die vraag een antwoord gaat geven, krijgen Zijn woorden een andere klank. Tot nog toe had Hij onderwijzend gesproken. Maar nu klinkt er een terechtwijzing, een berisping door in wat Hij zegt. Christus zal door Zijn woorden Nicodémus verootmoedigen. We horen Hem in vers 10 zeggen: 'Zijt gij een leraar Israëls, en weet gij deze dingen niet?'

Letterlijk staat er in het Grieks: Zijt gij de leraar van Israël? Het is alsof de Heere Jezus wil zeggen: Nicodémus, bent u nu de man die Israël moet onderwijzen in het Woord en de dienst van God? Bent u nu die man die vergrijpsd is in de bestudering van de Schriften? Is het dan niet zo, dat het Oude Testament op verschillende plaatsen duidelijk leert, dat er voor ieder mens een totale vernieuwing nodig is? Een vernieuwing van het hart? En is het niet zo, dat de Heilige Geest juist met het oog dáárop beloofd is? Wat wonderlijk, dat u niet weet, wat de profeten zo duidelijk en op zoveel plaatsen leren!

Christus bestraft Nicodémus vanwege zijn onwetendheid. Want het is een schuldige onwetendheid. Nicodémus had kunnen weten van deze zaken. De Heere heeft ze zo duidelijk in Zijn Woord bekendgemaakt.

Laten we de lijn een ogenblik doortrekken. Zou het kunnen dat de Heere Jezus deze woorden ook tot ons moet richten: 'Weet gij deze dingen niet?' Zou het kunnen dat deze fundamentele onderwerpen ons eigenlijk onbekend zijn? Terwijl de Heere ze toch duidelijk onder woorden laat brengen in Zijn Woord. Terwijl ook onze belijdenis er duidelijk over spreekt.

A.J.T. Ruis

BOEKBESPREKINGEN

U hebt hopelijk weleens van de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht gehoord. Deze is in 2003 opgericht en ziet het als haar roeping om de oude schatten van de Reformatie terug te geven aan de nakomelingen van hen die aan de wieg van de Reformatie stonden. Wij achten ons werk een ereschuld te zijn aan het land waaruit wij zoveel hebben ontvangen, maar dat nu zelf grotendeels is kwijtgeraakt. Ik zeg 'wij', want ik mag

sinds enkele jaren deel uitmaken van het bestuur en daar 2e voorzitter van zijn. Inmiddels zijn vele werken uit de Reformatie, Nadere Reformatie en het Puritanisme vertaald, uitgegeven en verspreid in de Duitstalige gebieden.

In het voorjaar van 2017 heeft de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht een speciale uitgave rondom de Heidelbergse Catechismus doen laten uitkomen. Daarmee vestigen we de aandacht op een aantal gedenkwaardige gebeurtenissen uit het verleden. In 2013 was het vierhondervijftig jaar geleden dat de Catechismus werd uitgegeven. In 2017 herdenken we vijfhonderd jaar Reformatie en DV in 2018 zal het vierhonderd jaar geleden zijn dat de Synode van Dordrecht werd gehouden.

Met dit boekje brengen wij deze gebeurtenissen onder de aandacht van een breed publiek. Tevens is het een welkomstgeschenk voor nieuwe donateurs van onze Stichting. Daarmee hopen we ons donateursbestand te kunnen uitbreiden.

De hoofdbijdragen zijn verzorgd door ds. G.J. van Aalst, predikant van de Gereformeerde Gemeente van Klaaswaal en docent aan de Theologische School te Rotterdam en ds. P. den Ouden, Hersteld Hervormd predikant te Katwijk aan Zee. Ds. van Aalst heeft een helder artikel geschreven met als titel 'Rode draden in de Heidelbergse Catechismus'. Daarin komen de bekende drie stukken aan de orde, maar ook de vier begrippen wedergeboorte, geloof, rechtvaardiging en bekering. Van harte is in te stemmen met de conclusie op blz 15: 'Dat is voor ons allen nodig om te weten (vraag 2). Dit is voor ons allen nodig om te doorleven. Tot troost in leven en sterven (vraag 1). Zó alleen kunnen we het leven door en: ook het leven uit'.

Ds. P. den Ouden schrijft over 'De eeuwige jeugd van de Heidelberger'. Hij stelt dat de Catechismus geen mini-dogmatiek is, maar een ordening van Bijbelse waarheden, om ze afzonderlijk en in hun samenhang beter te begrijpen en de rijkdom van het Evangelie meer en meer te ontdekken. Heel praktisch reikt de schrijver enkele manieren aan om in het gezin met de Catechismus aan de slag te gaan. Bijvoorbeeld om een kind te helpen bij de vraag hoe en waarom hij moet bidden. Hij schrijft: 'Wat geven de vragen over de Heilige Doop een grond om met verwachting te bidden! Wat geeft de behandeling van de Tien Geboden aanleiding tot verootmoediging en hartelijke schuldbelijdenis! Wat een troost en rijkdom liggen er in de vragen waarin het Onze Vader wordt uitgelegd! Zo leert het kind bidden' (blz.24).

Naast deze hoofdbijdragen zijn er korte artikelen te lezen in het hoofdstuk 'De Heidelbergse Catechismus in de praktijk'. Oud-voorzitter ds. G. Clements, prof. dr. A. de Reuver, SGP-leider mr. C.G. van der Staaij en ook 'onze' evangelist H. Bor en ds. J.M.J. Kieviet zijn enkele namen die een bijdrage hebben geleverd.

Een greep uit de onderwerpen: 95 steentjes, Levensgids, Houvast voor jongeren, Leven uit Christus, enzovoorts.

Br. Bor beschrijft een gesprek met rooms-katholieke priesters. Een fragment: 'Maar Henk, denk je dat wij daar nog in geloven? (...) Wij zien de heilige mis alleen als symboliek'. Aan het einde van het gesprek heb ik ze allemaal een Catechismus meegegeven en ik zei het volgende: 'Als deze Catechismus niet gegrond was op Gods Woord, zou hij het geen 450 jaar hebben uitgehouden' (blz 54).

Ds. Kieviet schrijft over 'Preken uit de Catechismus'. Op blz 75 is te lezen: 'Als ik het goed taxeer, is dit gebruik voortgekomen uit het besef dat de christelijke gemeente kennis van de leer der Schriften moet bezitten'. Herkenbaar is de vraag die hij stelt: 'Houd ik mij stipt aan de regel van Dordt door me binnen één jaar door de 52 zondagen van de Catechismus heen te werken? Nee, verre van daar. Dat voorschrift lap ik welgemoed aan mijn laars'.

Het laatste artikel is geschreven door bestuurslid C.C. Bremmer (wetenschappelijk medewerker bij de GBS). Daarin legt hij de verbinding van Heidelberg naar Dordrecht en terug. Verrassend is het slot, op blz 88. Te lezen is dat Paulus Tossanus, lid van de Dordtse Synode, zich aan het einde van zijn leven beijverde om puriteinse lectuur te vertalen in het Duits, 'opdat daardoor de vroomheid en eensgezindheid bevorderd zou mogen worden'. U voelt het al aan: precies het werk dat de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht nu, zo'n 380 jaar later, opnieuw mag doen!

Mag ik een hartelijk en dringend pleidooi voeren om dit boekje te kopen en te lezen? Voor het geld hoeft u het niet te laten, het kost slechts €7,50! Nog beter is, wanneer u of jij zich opgeeft als donateur van de Stichting, dan krijgt u het gratis als welkomstgeschenk. Te bestellen bij www.svvhed.org.

N.a.v. van Heidelberg naar Dordrecht en weer terug. Uitgeverij Verloop Alblasterdam, ISBN 978-90-71287-75-6, 96 blz. Prijs €7,50

M.A. Kempeneers

P. de Zeeuw JGzn en M.J. Ruissen, De eerste martelaren, Jan de Bakker en Wendelmoet van Monnickendam, gebonden, 136 blz., € 14,95 (abonneeprijs € 9,95). Uitgeverij 'de Ramshoorn' Goes.

Dit boek in de Historische Serie voor jong en oud gaat over de eerste martelaren uit onze vaderlandse geschiedenis. Neem en lees.

Hugo Binning, Door de Geest geleid, gebonden, 319 blz., € 34,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-28310-8.

Hugo Binning leefde van 1627-1653. Hij overleed na een korte ziekte op de leeftijd van 26 jaar. De 40 preken in dit boek gaan over Romeinen 8:1-15. Deze werden door Binning gehouden voor zijn gemeente te Govan. Dat was in zijn tijd een agrarisch dorp in de nabijheid

van Glasgow. In het verleden zijn deze preken door Jacobus Koelman in het Nederlands vertaald. Daarna zijn ze nog meerdere keren uitgegeven. Maar die uitgaven bevatten veel verouderde woorden. Daarom heeft de heer J. Valk (Leersum) de preken opnieuw uit het Engels vertaald. De titel van het boek 'Door de Geest geleid' is de keuze van de uitgever. Vorige Nederlandse uitgaven dragen als titel 'Des Zondaars Heiligdom' naar de Engelse titel 'The Sinner's Sanctuary.' In de preken van Binning wordt het enige geneesmiddel voor verloren zondaars in het licht gesteld: het geloof in de Heere Jezus Christus. Er klinkt een ernstige waarschuwing door voor hen die zich bedriegen met een geloof dat niet door de Heilige Geest is gewerkt. Daarom roept Binning op tot zelfonderzoek. Binning spreekt duidelijk over de noodzakelijkheid van een ernstige levensheiliging door Gods kinderen. Iets uit dit inhoudsvolle boek willen wij aan u doorgeven. In de vierde preek, die gaat over Romeinen 8:1, lezen we het volgende op blz. 53 en 54 "Nu is er nog een ander grondbeginsel onder velen van ons. Wij beschouwen het als een geestelijke wandel om afgescheiden te zijn van de grove besmettingen van de wereld, en om van een onberispelijk gedrag voor mensen te zijn. Dit is het denkbeeld dat de menigte er zich van voorstelt. Laat u niet bedriegen; u kunt de terechtwijzing van alle mensen ontgaan en voor hen onberispelijk zijn, en toch maar wandelaars naar het vlees zijn. Wat u voor de wereld is, kan niet bewijzen dat u geestelijke mensen bent, hoewel het zou kunnen bewijzen dat velen van u vleselijk zijn. De buitenkant van velen van u kan aantonen dat u naar het vlees wandelt; en als u dat niet wil geloven, dan vraag ik u of dronkenschap een wandelen naar de Geest is. Denkt u dat u de Geest van God volgt in de onreinheid? Is Deze niet die Heilige Geest die zuivert van alle onreinheid? Kijkt u naar wat uw wandel is, u die zelfs niet in één enkel ding gelijkvormig bent aan de letter van het Woord, u die u er niet om bekommert de Schrift te lezen en daarover te mediteren. Is dit wandelen naar de Geest der waarheid? Als dronkenschap, tekeergaan, woordentwist, toorn, jaloezie, begierigheid, en dergelijke, de weg des Geestes zijn, dan geef ik toe dat velen van u naar de Geest wandelen, maar als dit klaarblijkelijke werken van het vlees zijn, en ontwijfelbaar uw weg en werk, wat droomt u dan nog dat u christenen bent."

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 11 juli 2017. Dat is dus niet over twee weken, maar over drie weken. Kopij graag binnen donderdag 29 juni.

Ambtsdragersconferentie

Zaterdag 10 juni mocht de ambtsdragersconferentie gehouden worden in het kerkgebouw van Sliedrecht-Bethel. We mogen terugzien op een goede bijeenkomst. Er waren veel ambtsdragers gekomen uit alle delen van het land. Dat is verblijdend en hoopgevend. Na de inhoudsvolle inleiding van ds. J.M.J. Kieviet werden de gestelde vragen beantwoord door een forum. Het is een goede zaak contact te houden met elkaar en met elkaar te spreken over wezenlijke zaken.

AvH

KERKHISTORISCHE WANDELINGEN MIDDELBURG

Kerkhistorische wandelingen met herinneringen aan Ds. B. Smijtegelt op de volgende data: D.V. donderdag 29 juni en donderdag 20 juli. Start voor het oude Stadhuis op de Markt om 15.00 uur. De wandeling met gids voert langs oude kerken en hun bewogen geschiedenis. De opbrengst (uw vrijwillige bijdrage) is bestemd voor de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht. Groepen op afspraak.

Aanmelding: P.C. Beeke, p.c.beeke@kliksafe.nl / 0118-633828.

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 24,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 25,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegraffenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenis

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenis

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegraffenissen.nl
info@vanstaverenbegraffenissen.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenis*

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Waardenburg
0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Meliëste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

**Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.**

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

VAKANTIEGELD VOOR CUBA

Kunt u iets, al is het maar iets, missen van uw vakantie-
geld? SEZ moet steeds vaker "nee" zeggen tegen Cubanen
die om Bijbels verantwoord materiaal vragen. Alle be-
dragen, groot of klein, welkom op rek. NL 65 RABO 0301
9573 63 van Spaanse Evangelische Zending.

Info: www.sez.st

Huize Sola Gratia is verhuisd

naar Hoog-Sauerland!

Tel. 0049 2983 9699915

Zie: www.huizesolagratia.net

Verpleging & Verzorging

**"Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen"**

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een
reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

HET UITGEVEN VAN PURITEINSE WERKEN IN DUITSLAND: EEN ERESCHULD VOOR NEDERLAND

Schenk eens een goed boek tijdens
uw vakantie in een Duitstalig land.
Voor info zie www.svvhed.org.

Of vraag advies per telefoon: 01 80 51 08 90.

Voor giften: NL35 ABNA 0548 9879 20.